

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Інженерно-технологічний факультет
Біолого-технологічний факультет
Кафедра охорони праці та фізики
Кафедра біохімії та біотехнології

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Охорона праці в галузі, екологічна безпека та цивільний захист
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Механізація сільського господарства»
за спеціальністю 208 «Агроінженерія»
на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник: [Signature]
охорони праці та фізики

Хворост Т.В. к.е.н., доцент, доцент кафедри

Приходько М.Ф. к.с.-г.н., доцент кафедри біохімії та біотехнології

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри охорони праці та фізики	протокол від 18 червня 2021 року № 9
	Завідувач кафедри <u>[Signature]</u> Хурсенко С.М. (прізвище, ініціали)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри біохімії та біотехнології	протокол від ___ червня 2021 року № ___
	Завідувач кафедри <u>[Signature]</u> Бондарчук Л.В. (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми [Signature] Зубко В.М. (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма [Signature] Довжик М.Я. (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: [Signature] Зубко В.М. (ПІБ)

[Signature] Хурсенко С.М. (ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації [Signature] (З. Бараміа) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.08. 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

«Механізація сільського господарства» / 208 «Агроінженерія»	Назва ОК	Охорона праці в галузі, екологічна безпека та цивільний захист				
7	Факультет/кафедра	Інженерно-технологічний/Охорони праці та фізики				
Перший, 15 тижнів	Статус ОК	Обов'язковий				
1.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	«Механізація сільського господарства» / 208 «Агроінженерія»				
2.	Рівень НРК	7				
3.	Семестр та тривалість вивчення	Перший, 15 тижнів				
4.	Кількість кредитів ЄКТС	5				
5.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота	
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні		
		денна	денна	Денна	денна	
		Охорона праці в галузі, екологічна безпека	10	20	-	60
		Цивільний захист	6	10	-	44
6.	Мова навчання	Українська				
7.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Хворост, Т.В., Приходько М.Ф.				
11.1	Контактна інформація	к.е.н., доцент кафедри охорони праці та фізики khvorost.t83@gmail.com к.с.-г.н., доцент кафедри біохімії та біотехнології				
8.	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент орієнтований на формування у здобувачів знань, умінь та навичок, спрямованих на розроблення та реалізацію організаційних, технічних, наукових і спеціальних заходів з охорони праці в галузі та цивільного захисту на об'єктовому, локальному, регіональному та національному рівнях.				
9.	Мета освітнього компонента	Формування у майбутніх фахівців (магістрів) умінь та компетентій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі та формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо управління в умовах надзвичайних ситуацій, а також розробки та впровадження в практичну діяльність управлінських рішень по запобіганню та подоланню надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру, обґрунтування та формування державної політики захисту населення і території.				
10.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на освітніх компонентах «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці»				
11.	Політика академічної доброчесності	Дотримання академічної доброчесності за курсом ґрунтується на внутрішньо-університетській системі запобігання та виявлення академічного плагіату. До основних вимог за курсом віднесено - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів засобами: – за допомогою програмного забезпечення Unicheck і засобів системи MOODLE; за Internet-джерелами – за допомогою програми Antiplagiarism.net. Здобувач вищої освіти має право на оскарження результатів оцінювання.				

12.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3056
-----	------------------------------------	---

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК		Як оцінюється РНД
	ПРН 1	ПРН 21	
ДРН. Блок 1			
ДРН 1. Використовувати нормативно-правову базу охорони праці, галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, міжнародні норми в галузі охорони праці для забезпечення побудови і функціонування системи управління охороною праці в агропідприємствах.	+	+	Есе, тест множинного вибору, Екзамен - тест множинного вибору
ДРН 2 Оцінювати, аналізувати та проводити логічне моделювання потенційних небезпек та ризиків технологічних процесів виробництва в галузі рослинництва.		+	Виконання практичної роботи, тест множинного вибору, Екзамен - тест множинного вибору
ДРН 3. Впроваджувати у виробництво раціональні режими праці та відпочинку, раціональну організацію трудового процесу і робочих місць, механізацію та автоматизацію виробничих процесів.		+	Усне опитування Розв'язання типових задач Екзамен - тест множинного вибору
ДРН. Блок 2			
ДРН 4. Використовувати нормативно-правові документи, наукову та іншу літературу при проектуванні та створенні інструктивної, організаційної, розпорядчої, планувальної документації з питань цивільного захисту та при визначенні структури цивільного захисту суб'єкта господарювання адаптивної системи землеробства для господарств різних форм власності або адміністративно-територіальної одиниці.	+		Проект плану ЦЗ Екзамен - тест множинного вибору
ДРН 5. Оцінювати фактичну та прогнозувати гіпотетичну обстановку при виникненні та загрози надзвичайних ситуацій, планувати та організовувати заходи реагування, ліквідації, врятування, попередження, профілактики, пом'якшення, відновлення, підвищення стійкості управління та функціонування суб'єкта господарювання адаптивної системи землеробства для господарств різних форм або адміністративно-територіальної одиниці.		+	Усне опитування Розв'язання типових задач Екзамен - тест множинного вибору
ДРН 6. Знати загальні тенденції розвитку новітніх технологій цивільного захисту у передових країнах, оцінювати їх ефективність, впроваджувати найбільш ефективні методи захисту та прийоми у практичну виробничу діяльність.		+	Реферат Екзамен - тест множинного вибору

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹	
	Аудиторна робота		Самостійна робота		
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці 1. Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі. 2. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». 3. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Охорона праці - частина соціальної політики ЄС. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС	2	2		3	1, 3, 7, 10, 15
Тема 2. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі 1. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. 2. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.	2	2		3	1, 4, 5, 8, 11, 15
Тема 3. Система управління охороною праці в організації 1. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. 2. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів. 3. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.	2	2		3	2, 5, 9, 12, 16
Тема 4. Ефективність функціональної структури СУОП. 1. Планування заходів з охорони праці. Складання колективного договору. Види планування та контролю стану охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Мета та основні параметри планів. Аналітична та оперативна		2		3	1, 3, 5, 6, 16

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p>частини Плану.</p> <p>2. Інтегровані системи менеджменту в галузі охорони праці. Основні складові інтегрованої системи менеджменту. Функціональні та організаційні особливості.</p> <p>3. Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.</p>					
<p>Тема 5. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.</p> <p>1. Загальні положення та визначення. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.</p> <p>2. Розслідування нещасних випадків. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.</p> <p>3. Особливості розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру.</p>		2		3	2, 5, 10, 14, 15
<p>Тема 6. Проблеми фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії в галузі.</p> <p>1. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Атестація робочих місць. Загальні вимоги безпеки в галузі. Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, при підготовці сировини та при виробництві продукції.</p> <p>2. Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони. Вимоги до засобів індивідуального захисту.</p> <p>3. Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі. Розрахунок засобів індивідуального захисту працівників</p> <p>Шкідливі хімічні речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Вібрація, шум, інфразвук, ультразвук. Виробничі випромінювання.</p>	2	2		3	1, 4, 15, 16
<p>Тема 7. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах</p> <p>1. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.</p> <p>2. Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції. Державний пожежний нагляд. Пожежна профілактика при проектуванні і експлуатації промислових об'єктів, будинків, споруд, технологічного</p>		2		3	1, 4, 5, 8, 11, 15

обладнання. 3. Пожежна сигналізація і зв'язок. Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання. Первинні засоби пожежогасіння. Автоматичні засоби пожежогасіння на об'єктах галузі.					
Тема 8. Технічні та організаційні системи захисту людини на виробництві 1. Забезпечення екологічної безпеки. Система “людина – машина – навколишнє середовище” та її основні характеристики. 2. Питання збору, сортування та утилізації відходів. Організаційні системи безпеки праці. Функціональні обов'язки, права і відповідальність посадових осіб щодо захисту довкілля, створення і забезпечення здорових і безпечних умов праці	2	2		3	2, 5, 9, 12, 16
Тема 9. Аналіз ризиків виробничої діяльності, принципи та методи екології праці 1. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Залежність небезпечних ситуацій від кількості виробничих факторів. 2. Основні положення теорії ризику. Розрахунок фактичного рівня ризику. Статистична обробка даних виробничого травматизму та захворювань. Послідовність вивчення виробничих небезпек. Аксиома потенційної небезпеки виробничої діяльності людини. Принцип розведення небезпечних та шкідливих виробничих факторів в часі та просторі. Захист працюючих відстанню, часом, екранування джерел випромінювання.		2		3	1, 4, 5, 8, 11, 15
Тема 10. Сучасна екологічна ситуація. Стан охорони праці та довкілля 1. Екологічні знання суспільства – гарантія продовження його цивілізації. Перспективи розвитку системи охорони праці та довкілля в Україні. 2. Роль екологічних служб, трудових колективів та профспілок в системі охорони довкілля. Загальні вимоги до екологічно безпечних систем та технологічних процесів. 3. Екологічні стандарти. Розрахунок гранично допустимого рівня викидів в навколишнє середовище. Кіотський протокол. Визначення фактичних концентрацій забруднень в повітрі, воді та ґрунті. Поняття про міграцію рухомих компонентів забруднень в природі.		2		3	2, 5, 9, 12, 16
Всього Блок 1					
Тема 1. Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку надзвичайних ситуацій. 1. Основи цивільного захисту в Україні. 2. Основні поняття і визначення. 3. Класифікація надзвичайних ситуацій. 4. Моніторинг надзвичайних ситуацій. 5. Основні причини виникнення	2	2		6	

<p>надзвичайних ситуацій.</p> <p>6. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.</p> <p>7. Умови стійкого функціонування об'єктів економіки у надзвичайних ситуаціях.</p> <p>8. Методи ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання підвищеної небезпеки.</p> <p>9. Методика визначення класу підвищеної небезпеки об'єкта за кількістю небезпечної речовини.</p>					1, 2, 3, 4, 5
<p>Тема 2. Планування з питань цивільного захисту.</p> <p>1. Загальні принципи планування заходів цивільного захисту.</p> <p>2. Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій.</p> <p>3. Структура і зміст плану цивільного захисту об'єкта на мирний час і на особливий період.</p> <p>4. Вимоги до складу, змісту та форми плануючих документів.</p> <p>5. Довгострокові документи і документи підготовки цивільного захисту об'єкта господарювання в поточному році.</p> <p>6. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу об'єкта господарювання до дій у надзвичайних ситуаціях.</p>	2	2		6	1,2,3,4,5,9, 12
<p>Тема 3. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та протипожежний і протипожежний захист об'єктів господарювання.</p> <p>1. Поняття вибуху.</p> <p>2. Параметри осередку вибуху газоповітряної суміші.</p> <p>3. Вплив ударної хвилі на живі організми.</p> <p>4. Вплив ударної хвилі на будівлі і споруди.</p> <p>5. Оцінка наслідків вибуху.</p>	2	2		6	1,2,3,4,5, 8,9, 12
<p>Тема 4. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного, біологічного зараження.</p> <p>1. Поняття оцінки обстановки.</p> <p>2. Оцінка хімічної обстановки.</p> <p>3. Оцінка радіаційної обстановки.</p> <p>4. Оцінка бактеріологічної обстановки.</p> <p>5. Евакуації і її види.</p>		2		6	1,2,3,4, 5, 10,11, 14, 16
<p>Тема 5. Оцінка інженерної обстановки та соціально-економічних наслідків НС.</p> <p>1. Методика оцінки інженерної обстановки.</p> <p>2. Розрахунок необхідної кількості рятувальників.</p> <p>3. Розрахунок необхідної кількості інженерної техніки.</p> <p>4. Порядок проведення аварійно-</p>		2		6	1,2,3,4, 5, 10,11, 14, 16

рятувальних робіт.					
Тема 6. Забезпечення заходів і дій в межах Єдиної системи цивільного захисту. 1. Інформаційні технології забезпечення прийняття управлінських рішень щодо фінансування заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. 2. Відшкодування збитків постраждалим. 3. Поняття державного резерву на випадок надзвичайних ситуацій, його склад і призначення. 4. Утримання і розвиток Єдиної системи державного резерву.				7	1,2,3,4,5,6,7,16
Тема 7. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту. 1. Оцінка збитку від наслідків надзвичайних ситуацій. 2. Розрахунок збитку від втрати життя та здоров'я населення. 3. Порядок використання матеріальних ресурсів з державного, регіонального і місцевого резерву.				7	1,2,3,4,6,7 Додаткові джерела
Всього Блок 2	6	10		44	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	10	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, робота над есе	20
ДРН2	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	10	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків виконання яких розпочато на практичному занятті.	20
ДРН3	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	10	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків виконання яких розпочато на практичному занятті.	20
ДРН4	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	2	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків, розробка	4

			плану цивільного захисту	
ДРН5	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	2	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків	3
ДРН6	Навчальна лекція (розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування) Практичне заняття (пояснення, демонстрація)	2	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою, робота з нормативно-правовими актами, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу, проведення розрахунків	3

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Розв'язання типових задач	10/10%	5,7 тиждень
2	Атестація (тест множинного вибору)	15/15%	відповідно до графіка навчального процесу
3	Ессе	10/10%	11 тиждень
4	Екзамен - тест множинного вибору	15/15%	14 тиждень
Цивільний захист			
1.	Проект плану цивільного захисту	10/10%	4 тиждень
2.	Усне опитування	5/5%	2 тиждень
3.	Розв'язання типових задач	5/5%	6 тиждень
4.	Реферат	15/15%	10 тиждень
5.	Екзамен - тест множинного вибору	15/15%	14 тиждень

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Розв'язання типових задач	<4	5-6	7-8	9-10
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Вирішувати основні числові задачі, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати низку числових задач, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати складні числові проблеми, використовуючи відповідні методи.</i>
Атестація (тест множинного вибору)	<7 балів	7-10	10-13 балів	15 балів
	<60% правильних відповідей	60-74 % правильних відповідей	75-89 % правильних відповідей	90-100 % правильних відповідей
Ессе	<4 балів	4-6	7-9 балів	10 балів
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Екзамен - тест множинного вибору	<6	7-9	10-12	13-15
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Проект плану цивільного захисту	<4	5-6	7-8	9-10
	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Брати до уваги ризик</i>	<i>Розуміти ризик</i>	<i>Розуміти та кількісно оцінювати</i>

				<i>ризик</i>
	<2	3	4	5
Усне опитування	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Пригадати та відтворити знання на основі безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК</i>	<i>Пригадати та відтворити знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК із деякими доказами більш широкого дослідження</i>	<i>Відтворити знання, отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК</i>
Розв'язання типових задач	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Вирішувати основні числові задачі, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати низку числових задач, використовуючи відповідні методи</i>	<i>Вирішувати складні числові проблеми, використовуючи відповідні методи.</i>
Реферат	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Планувати, проводити та представляти незалежне дослідження зі значним рівнем підтримки</i>	<i>Планувати, проводити та представляти незалежне дослідження з незначним рівнем підтримки</i>	<i>Планувати, проводити та представляти незалежне дослідження з обмеженою підтримкою</i>
Екзамен - тест множинного вибору	<i>Вимоги щодо завдання не виконано</i>	<i>Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання</i>	<i>Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

<i>№</i>	<i>Елементи формативного оцінювання</i>	<i>Дата</i>
1	<i>Розв'язання типових задач</i>	<i>5, 7 тиждень, протягом занять</i>
2	<i>Консультації, усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над Ессе</i>	<i>протягом занять</i>
3	<i>Письмовий зворотний зв'язок на есе</i>	<i>Протягом 2 тижнів після складання</i>
4	<i>Проходження тестування з атестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем</i>	<i>Відповідно до графіку навчального процесу</i>
Цивільний захист		
1.	<i>Усне опитування після вивчення тем1-3</i>	<i>2 тиждень</i>
2.	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації реферату</i>	<i>10 тиждень</i>
3.	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над плану цивільного захисту протягом занять</i>	<i>3 тиждень</i>
4.	<i>Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після презентації плану цивільного захисту</i>	<i>4 тиждень</i>
5.	<i>Розв'язання типових задач</i>	<i>6 тиждень</i>

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Блок 1

Основні джерела

1. Полетаєв В.П. (2015). Охорона праці в галузі: навчальний посібник. Дніпродзержинськ : ДДТУ, 363с
2. Зеркалов Д.В. (2011). Охорона праці в галузі: Загальні вимоги. Навчальний посібник. К.: «Основа», 551 с.
3. Дементій Л.В., Юсіна Г.Л., Чижиков Г.І., (2016) Охорона праці в галузі для економічних спеціальностей. Краматорськ: ДДМА, 296 с.
4. ДСТУ OHSAS 18002:2015 (2016). Національний стандарт України системи управління гігієною та безпекою праці. Видання офіційне Київ ДП «УкрНДНЦ».
5. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П. та Чорна О.Г., (2011). Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. Київ, Центр учбової літератури, 276 с.
6. Гавриш С.А., Гавриш А.С., (2011). Охорона праці в галузі телекомунікацій. .Нац. тех. ун-т ім. І. Сікорського. Київ, НТУУ «КПІ», 439 с.

Нормативно-правові акти

7. Закон України "Про охорону праці" від 14 жовтня 1992 р. (Редакція станом на 20.01.2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
8. Кодекс Законів про працю в Україні. (Редакція станом на 30.03.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
9. Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" від 23.09.99 р. №1105. (Редакція станом на 19.12.2017) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
10. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». (Редакція станом на 04.04.2018) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України від від 17 квітня 2019 р. № 337 «Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text>
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат». (Редакція станом на 13.03.2018) <https://www.kmu.gov.ua/npas/1316161>
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 1 серпня 1992 р. (Редакція станом на 28.10.2016) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-92-%D0%BF#Text>
14. Конституція України. Основний закон. К.№ 27-IX від 03.09.2019, ВВР, 2019, № 38, ст.160. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Методичне забезпечення

15. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Охорона праці в галузі» для студентів на 2018-2019 навчальний рік. Суми, СНАУ
16. Методичні вказівки до виконання лабораторних та практичних робіт з курсу „Охорона праці в галузі”. Сумський НАУ, кафедра “Охорони праці”. 2017-2020рр.

Додаткові джерела

1. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці: НПАОП 0.05-8.04-92. — Х.: ФОРТ, 2003. — 16 с.
2. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
3. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
4. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
5. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
6. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
7. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.

Блок 2

Основні джерела

Підручники посібники

- 1.Ковжого С.О. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Навчальний посібник. Харків. «Право». 2012 р. 193 с.

2. Кучма М.М. Цивільна оборона (цивільний захист): навч. посібник М.М. Кучма. 3-тє вид., допов. і випр. Львів: Магнолія 2014. 296 с.
3. Левченко О.Г. Охорона праці та цивільний захист. Підручник. - Київ КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2019 р. 409 с.
4. Олійник П.В. Цивільний захист. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга. 2013 р. 328 с.
5. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. К: Знання-Прес, 20015. 487 с.

Методичне забезпечення

6. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Цивільний захист» для студентів на 2021-2022 навчальний рік. Суми, СНАУ.
7. Методичні рекомендації для виконання самостійної роботи з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. - Суми, 2020 р., 27 с.
8. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, Частина 1. - Суми, 2020 р., 48 с.
9. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, Частина 2. - Суми, 2020 р., 16 с.
10. Методичні вказівки для виконання практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів освітнього ступеня «магістр» всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання, Частина 3. - Суми, 2020 р., 19 с.
11. Методичні вказівки для виконання індивідуальних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів ОС «магістр» заочної та дистанційної форм навчання. - Суми, 2016 р., 19 с.

Інші джерела

12. Постанова КМ України “ Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій” від 16.02.98 №174 (Із зм. і доп., внесеними постановами КМ України від 24.09.99 №1763, від 21.10.99 №43.
13. Постанова КМ України “ Про затвердження особливостей формування та проведення операцій з матеріальними цінностями мобілізаційного резерву” від 29.01.98 року №100-03.
14. Постанова КМ України “ Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях” від 15.02.99 №2.
15. Постанова КМ України “ Про Основні засади створення в Україні підсистеми рятування і ліквідації небезпечних забруднень на воді єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного характеру” від 5.10.98 №1599.
16. Постанова кабміну України ” Про єдину державну систему запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру” К.03.08.1998.-№1198.

Додаткові джерела

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/> .
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/> .
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com .
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/> .
6. Державна служба України з питань надзвичайних ситуацій <https://www.dsns.gov.ua>
7. Рада національної безпеки і оборони України http://www.rainbow.gov.ua / .
8. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/> .
9. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://www.scgis.ru/russian/> .
10. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://chronicl.chat.ru/> .
11. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства <http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).
12. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.eriukr.net/index.htm> .

Програмне забезпечення

1. СДОР. exe
2. Текстовий редактор Word.
3. Microsoft Office Power Point.